

TORBORG NEDREAAS

Trollskärvan

Översatt av
CILLA NAUMANN

Wahlström & Widstrand

REGN

Alla hus var svarta. De vita husen, de grå husen och de gröna husen, de var svarta allesammans, med ännu svartare fuktfläckar som sträckte ut sig som tungor uppför väggarna. Luften var också svart, becks svart av regn. Inte ett enda barn var ute och lekte, men det var många ljud överallt, gatorna fylldes av alla slags ljud. En strid ström skummade ur rännstenen, från takrännan forsade vattenet. Alla fönster i husen såg ut som ovänner som inte ville titta på henne. Gatorna låg tomma och stela, öde som en öken, men ändå var det rörelse överallt. Vattenpölarne ute i gatan växte ut till tusen cirklar som då och då kokade över i fräsande vita stänk som fick de blanka trottoarerna att dansa av ljus och skuggor. Konstigt nog föll bara en och annan droppe in i munnen när man gapade för att dricka regnet, samtidigt som det sköljde över hela ansiktet och rann nedför halslinningen. Hon räckte ut tungan så långt hon kunde, men kunde inte fånga regnet, även om hela världen var ett ösregn.

Hon gick ned i källartrappan för att i skydd av källardörren kunna titta på regnet en stund. Hela trottoaren var som en dansande, kokande, fräsande vattenpöl. En skummande trumvirvel av vatten jagade hit och dit, irrade

viljelöst omkring, forsade fram i fruktlösa utbrott som väckte gatorna till liv. Hon hade trottoaren i ögonhöjd och saknade med ens det trivsamma trummandet mot sydvästen och stack ut huvudet. Lite i taget makade hon sig helt ut, hon ville ta på regnet, vara med det och vara vän med det. Hon måste lukta på regnet: Det luktade fridfullt. Det var ett förunderligt sällskap, hon fick ha det för sig själv och tycka om det. Det innehöll både sorg och stilla förtröstan. Hon var som innesluten med det, i en sorts bedrövelsens förtrolighet.

Men det var en nog så enformig förtrolighet i längden. Regnet lekte sin egen lek över trottoaren. Skummet for omkring och verkade leta efter något, jaga efter någon sorts liknande utbrott i Herdis, hon kände skuggor av sorg växla med surrande glädjeförnimmelser, det steg och sjönk inom henne som en vacker och sorgsen sång. Det gick ju inte att företa sig något med regnet, det gick inte att leka affär eller något annat, man kunde inte utveckla vänskapen till att *göra* något meningsfullt. Hon försökte springa efter de häftiga skurarna, hon ville trampa på dem och ställa sig under dem, men de vek undan i en oberäknelig lek och kom tillbaka när hon inte var beredd, vilket inte heller var så roligt.

Så blev hon stående och sög regnvattnet från knogarna och kände sig väldigt ensam. Hon började lunka ned mot andra sidan av Myren och stirrade tomt på de grå fasadernas fönster som var osynliga i regnet.

Där nere bodde Mathilde, hennes port var grön med knoppar och rosetter – helt värdelösa för trappleskar.

Synd, för det var en fin trapp, med fem steg. Mathilde fick säkert inte komma ut. Borghilds port var röd och nästan helt slät. Men där gick trappan ned ett steg, precis som en källartrappa. Hon tittade upp mot Borghilds balkong medan hon blinkade bort det strömmande regnet ur ögonen. I balkonglådan stod några vissna växter från förra året som ovädret härjade med. Efter en stunds funderande gick hon modfälld in. Farstun luktade som Borghilds farstu. Golvet var av någon sorts vit sten som gnisslade gällt under fötterna när det var smutsigt, och det var det. Utanför Borghilds ytterdörr luktade det svagt som hemma hos Borghild. Det var en gulröd lukt, en god blandning av bakverk, damm och rök från spisen. När dörren öppnades strömmade den mot henne, omslöt och värmdde henne.

Får Borghild komma ut?

Hon neg fint och var så artig i rösten som hon bara kunde, eftersom det var sådant ruskväder.

Borghilds mor svarade Herdis vänligt, men Borghild fick inte gå ut i det här vädret. Däremot gick hon in i köket och hämtade en kaka. Herdis stod kvar ute i farstun medan dörren nästan gled igen, ingen bad henne komma in och vänta. Inte för att hon ville att någon skulle be henne komma in en stund i spisvärmens och leka och ha roligt – med pappersdockor till exempel – det var inte därför hon hade kommit. Hon hörde Borghild och den lille Gunnar inne i vardagsrummet och vred huvudet lystet mot rösterna, medan hjärtat tickade med små, ensamma slag. Om hon hade hostat nu, eller fått en väldig

hicka som ekade mellan farstuns stenväggar, då kunde Borghild kanske ha kommit ut för att titta, hoppat fram i sina varma tofflor och sagt att nu måste Herdis äntligen komma in och leka med henne en stund. Men hon hade varken hosta eller hicka och Borghild blev helt enkelt kvar och lekte i vardagsrummet, utan att tänka på att komma ut och se efter.

Det låg en stor ful pöl under henne när kakan kom, och dörren slogs igen med några vänliga ord.

Hon höll fortfarande kakan i handen när hon stod utanför porten igen. Regnet drog runt i de ensliga kvarteren med ett grått och ihållande oväsen. Det rann längs husväggar och balkonger, sköljde över fönstren och hoppade och studsade mot trottoarerna, simmade längs gatorna och forsade i rännstenarna, och när det for genom gallret ned i avloppet, sjöng det och gapskrattade och snyftade och grät. När kakan började lösa upp sig av hennes blöta hand, åt hon upp den. Det var en god kaka. Även om den kunde ha varit ännu godare.

Sedan fanns det inget annat att göra än att gå över gatan igen, till Mathildes gröna port. Hon tittade undrande upp mot hennes fönster, men de var oseende bakom regnet och svarade henne inte.

Portuppgången hade vanliga trätrappor som luktade grönsåpa och halvрутtet trägolv. Hon klev långsamt uppför. Utanför Mathildes dörr, som man måste banka på och som ledde rakt in i köket, luktade det vitt, precis som det gjorde inne hos henne också. Det luktade friskt och gott av skokräm, varmt strykjärn och sandskurat trägolv, blan-

dat med en lätt unken doft från toaletten som låg längre ned i korridoren. Hemtrevligt. Hon drog längtansfullt in alla dofterna innan hon knackade på.

Får Mathilde komma ut?

Mathildes mor hade ett stort nystruket förkläde och välkommat hår, som vanligt. Köket var alltid i ordning. Och under köksbänken stod nio par barnstövlar, putsade och blanka, uppradade efter storleken.

I det här vädret?

Inifrån vardagsrummet kom en lockande blandning av ljud: olika röster som surrade med läxläsning, ett barn som gapskrattade, en boll som studsade mot golvet, en gungstol som knarrade.

Något vilt och smärtsamt arbetade sig upp i Herdis hals, hon tappade andan och fick tårar i ögonen, hon hörde sin röst, andfådd:

Jag ska bara säga något till henne.

Mathildes mor tittade osäkert men vänligt upp- och nedför den våta lilla varelsen, hon tvekade lite:

Kom in, du.

En stor värme spred sig i Herdis. Mathildes mor var en vacker kvinna, en fin dam! Hon neg djupt innan hon steg in.

Det blev tyst i rummet när Herdis gick in i sin blöta regnkappa. Pappan sänkte tidningen och slutade gunga på stolen och de fyra som gjorde läxorna ovanpå matbordets vaxduk såg upp från böckerna. Yngsta barnet som satt i knäet på sin femåriga syster slutade skratta, allt i rummet avstannade. Herdis kände den skröpliga hemlösheten hon

förde med sig in. Mathilde tittade knappt upp, hon stod och höll i bollen, kastade upp den lite i luften och klappade snabbt i händerna innan hon fångade den igen. Det såg inte ut som om hon blev särskilt glad. Hennes mor sa:

Hon ska bara berätta något för dig.

Hon sa det liksom ursäktande. Hon sa det som om hon ville säga: Oroa dig inte, hon ska strax gå igen. Mathilde studsade tankspritt bollen i golvet och sa bara:

Vad var det då?

Herdis fick knappt fram ett ord. Hon hade med ens blivit så generad. Eller ledsn, eller vad det var. Något fel var det. Ett våldsamt fel, hon stod och vickade på den lösa tanden och önskade sig långt därifrån. Mathilde upprepade, vad var det då?

Jag har fått en ny regnkappa.

Orden kom av sig själva för att något måste sägas, något måste berättas. Hon stod där och droppade på det renskurade golvet och kände att dörren bakom henne stod öppen och bara väntade på att hon skulle gå igen. Mathilde kastade ett öga på regnkappan och fortsatte leka med bollen. Utan att titta på Herdis sa hon:

Pyttisan, det vet jag ju.

Allt det som skulle kunna berättas gick som ett ras genom Herdis huvud – men inget av det var sant. Nu skulle hon akta sig, ja, nu måste hon akta sig. Och hon sa: Jag ska få en lillebror.

Gungstolen som långsamt hade satt i gång igen slutade gunga. Herdis tittade inte dit. Hon tittade inte på någon alls, men kände att ansiktet blev tungt och ögonen små

och konstiga. Så var hon på väg ut och såg bara den mörka regnstigen som hon själv hade åstadkommit över golvet. Hon hörde Mathildes röst, men uppfattade inte vad hon sa, hon visste att Mathilde visste – att nu ljög hon igen. Mathilde visste allt. Modern ropade efter henne i trappan – vill du inte ha ett äpple?

Nej. Nej tack.

Hon ville nog visst ha äpplet. Men fort ut, bara bort.

Sedan var det bara det kyliga tröstlösa ljudet av regnet igen. Överallt, överallt. Hela världen kluckade, virvlade och forsade. Det smattrade mot sydvästen, men det kändes inte så trevligt längre. Hon var alltför blöt i ansiktet och innanför kläderna. Och något var fel, något var alldeles förfärligt fel.

Egentligen hade hon velat ha det där äpplet. Hon satte sig ned på trottoarkanten och grät lite och trodde att det var för äpplet. Det blev lite bättre av att gråta, men när hon väl hade lagt märke till det upphörde gråten, bara en torr smärta blev kvar. Hon kunde inte peka ut den, inte blåsa på den, det enda hon kunde göra var att resa sig och börja gå igen. Men då kände hon att byxorna hade blivit blöta av att sitta på marken. Och nu öste regnet verkligen ned, dånande, dundrande. Stuprännorna kunde inte ta emot mer, de svämmade över och längs husen stod en vitrandig vägg av skummande regn som slog ned mot gatan. Från sydvästen sköljde vattnet över hennes ansikte, letade sig ned mot halslinningen och grävde in sin råkalla kyla i hennes hud. Hon sökte skydd innanför en port, det var i Finns hus, det var bara en liten trappa upp till honom.

Finn lekte gärna med yngre flickor när han var på gott humör, lite ängsligt lyste hon upp vid tanken. Utanför plaskade regnet. Det lät som röster som pratade i munnen på varandra. Hon började gå uppför trappan. Hon lutade sig mot väggen med händer, armar, huvud och allt och sköt sig uppåt, trappsteg för trappsteg. Plaskandet lät svagare, men rösterna allt starkare. Det var riktiga röster – hon kunde säga till honom att hon hade en lös tand – eller nej, hon kunde fråga honom om de skulle göra en fördämning nere i Myren. Hon sträckte ut armen och lyfte sig så högt upp i luften hon kunde på ena foten. Handen var domnad och stel av kyla och ville inte sträcka ut sig ordentligt.

Plötsligt sänkte hon den igen och stoppade den i munnen. Hon kröp ihop i sin regnkappa. Hon lyssnade.

Rösterna höjdes där inne. En kvinnoröst steg tills den brast och plötsligt grät den. En vuxen kvinna som grät. Hon blev så förfärad att hon knappt kunde röra sig. Men det var spännande att lyssna också. Mansrösten där innanför var så arg att hon började darra. Hon hörde vissa ord, tydligare och tydligare, rösten steg och steg, hon hörde en flickröst som i skärande ångest skrek, far! Då tystnade han, hon hörde bullriga steg och flickan som skrikit och så en dörr som slog igen. Sedan bara den gråtande kvinnan. Herdis höll om ansiktet med båda händerna. Stackars henne! Nu började han igen . . .

Till och med barnen har du förgiftat för mig. Hela livet har du förgiftat för mig. Gå din väg, släpp mig. Kom inte hit, då dödar jag dig.

Han pratade egentligen inte så högt. Herdis hörde inte allt. Men det där förfärliga tyckte hon att hon hörde tydligt ett par gånger till – döda – förstår du, jag dö-ö-ö-dar en dag . . .

Herdis flydde nedför trappan.

Dö-ö-öda . . . jag ska DÖDA – rännstenen ekade – ska döda, ska döda, brunnsgallret skvalade och mumlade, döda dig, döda, döda, och från takpannorna vrålade det:

JAG SKA DÖDA DIG . . .

Nu var hon långt upp i backen, i rakt motsatt riktning från hemmet. Det blev kallare och kallare med de blöta byxorna. Det kändes förfärligt ensamt. Knäna skakade fortfarande lite, men rädslan hade lagt sig något. Kvar fanns en nyfikenhet och en bitterljuv skräck: Tänk att Finns far ville döda hans mor!

Hon vände om. Nu ville hon hem. Nu hade hon något att berätta.

I sin iver glömde hon nästan att hon måste gå förbi Finns port igen. Det gick som en stöt genom henne när någon kom farande ut genom porten.

Det var Finns far. Hon tryckte sig mot husväggen och han la inte märke till henne, han fortsatte framåt medan han tryckte hatten långt ned i pannan och drog regnkappan om sig, men hon hann se att han varken hade krage eller slips på sig. Han hade käppen med silverkrycka på armen, lornjetten och den spetsiga mustaschen var en sådan som fina herrar skulle ha. Nu stegade han runt hörnet där uppe som ett visset löv för vinden.

Herdis hade satt sig i källartrappan bredvid porten.

Hon visste inte själv hur länge hon hade suttit där, hon hade helt förlorat sig i tankar. Hon satt och vickade på den lösa tanden och var blöt i byxorna, men hade inte lagt märke till att det hade slutat regna.

Stel, våt, trött och frusen gick hon hemåt. Hemma var det ingen som hon kunde berätta vad som hänt för. Sedan glömde hon bort det.

CHRISTI

Krao krao krao, lät saxen mot bordet när Christis mor klippte. Det prasslade lite mjukt i mönsterpapperet och en knappnål föll till golvet – titt, sa den. Två till knappnålar föll ned – titt, titt. Inuti kaminen rasslade några koksbitar ned i den sparsamma elden och sprakade fint. Det lät så förnöjt. Christi satt och blundade och lyssnade till alla de välkända småljuden. Ute på gatan hördes ett avlägset brus av stimmande lekande barn, dåsigtt uppfattade hon det som en jämn flod av ljud där gråt, skrik, skratt och prat drunknade i varandra.

Inne i vardagsrummet blev varje ljud till en bild innanför hennes stängda ögonlock, en vacker och fin bilderbok som bara var hennes – förutom katten, bollen, asken med sidenlappar och pappersdockor och glasskärvan som låg gömd längst ned på botten av lådan, under alla de ömtåliga tygbitarna.

Katten satt på byrån och slickade sin päls med ett gott och trivsamt litet ljud. På byrån låg också moderns silverklocka i ett svart sammetsband som skulle fästas på bröstet med en säkerhetsnål. Christi hörde dess spröda lilla tickande och tyckte att det berättade om att också klockan var nöjd. Hon kunde ta upp klockan om hon ville

och hålla den intill örat och lyssna länge på tickandet. När hennes mor sov middag kunde hon höra uret viska rakt in i örat, det berättade om äventyr. Men bara när modern sov middag. Annars bara tickade det.

Hon hörde sin mors kläder frasa när hon rörde sig och det långsamma knarrandet från hennes skor. Hon behövde inte öppna ögonen för att se det vita orörliga ansiktet böja sig djupare över tyget, alltmedan skymning-en kröp in i rummet från hörnen. Snart skulle hon hämta lampan från kammaren och tända den. Christi glädde sig åt det. Det blev alltid trevligare när lampan tändes. Det blev som ett nytt vardagsrum då, eller som samma, men ändå annorlunda. Och då kunde man börja se fram mot middagen.

Modern la ifrån sig saxen med en liten smäll och Christi sprätte till lite och öppnade ögonen. På andra sidan Myren sken solen fortfarande på hustaken. Men de fina damerna på baksidan av modetidningarna som stod i fönstret började suddas ut. Christi såg dem ändå. Hon kunde dem utantill och visste hur varje rosett på deras kläder såg ut. Hon visste vad de hette och allt om dem. När en tidning hade blivit gammal och det hade kommit en ny, fick hon klippa ut dem. Hon såg fram mot att klippa ut Mona och Maud och Dordi. Men just nu satt hon alldeles stilla med händerna i knäet och tänkte på det hon kunde göra om hon ville.

Någon rörde sig utanför den olåsta ytterdörren. Christi tittade snabbt på sin mor som långsamt tog ut knapp-nålarna ur ett tygstycke och fäste dem i klänningslivet.

Christi höll andan och lyssnade, hon hörde någon andas och röra sig i trapphuset. Skulle ingen knacka på?

Modern tittade upp. De sista solstrålarna på husen tvärs över Myren försvann med ett svagt tegelrött sken över takåsarna och allting i vardagsrummet blev blått. Modern reste sig för att tända lamporna, upplivad strök Christi händerna över filten – nu kom det en kund. Då blev rummet nytt igen, det blev det alltid när någon kom. Men skulle det inte knacka snart! Någon snöt sig i farstun och tog lång tid på sig för att torka näsan ren och fin. Det måste vara en riktigt fin dam. Christi vände blicken mot dörren.

Så blev rummet gult med stora grå skuggor som rörde sig mellan alla saker och fladdrade över taket medan hennes mor skruvade upp lågan lite innan hon skruvade ned den igen. Allting väntade. Katten såg uppmärksamt mot dörren och rörde öronen lite framåt och lyssnade.

Christis hjärta hoppade oroligt till när det äntligen knackade. Modern stod halvt framåtböjd mot dörren, med ett spänt och liksom törstande uttryck och med händerna ängsligt frågande om lampglaset. Hon besvarade tystnaden efter knackningen med ett lite andfått »kom in«.

Det hände något. Christi kände med en rysning i handlederna att något hände i rummet nu. Det blev så förfärligt tyst. Katten hoppade ned från byrån och kröp in under spisen och låg kvar där med lysande ögon.

Damen blev stående vid dörren och drog av sig handskan och slätade ut den och slätade ut den igen och hostade

lite i pälskragen. Modern stod i samma ställning med händerna fulla av ljuset från lampglaset. Oron kröp i skinnet på Christi.

Damen fyllde rummet med kylan utifrån och med en svag doft av parfym som grep om Christis hjärta med en vag känsla av ångest. Något var fel, något var alldeles galet.

Nu sköt damen undan hattfloret och tittade upp, lät blicken svepa över rummet, på Jesus i Getsemane över byrån, på kungen och drottningen över soffan, på Finns systems konfirmationsklänning som hängde halvfärdig över stolen . . . på Christi. Det var en vacker och fin dam, finare än dem som brukade komma dit, och nu slog ångslan så hårt i Christis hjärta att hennes mun darrade, trots att damen såg riktigt snäll ut. Hon hostade ned i pälskragen.

Fröken Sæterbø – ni är alltså fröken Sæterbø? Åh, jag är fru . . . namnet försvann ned i pälskragen, men modern hörde det.

Christi såg att hon reste sig långsamt med händerna hängande. Hon var blek innan, hon var ju alltid blek, men nu skimrade hennes ansikte vitt som pärlemor, hennes anletsdrag försvann och håret såg mörkare ut. Damen hade räckt ut sin hand, men drog ångsligt tillbaka den igen.

Christi kände det som om spisen hade slocknat, ja, som om allt som fanns i rummet höll på att dö. En förvirrande kyla trängde fram ur moderns gestalt. Damen tog stöd mot en stol och tittade ned.

Jag kommer för att – jag kommer för att . . .

Hon gav upp. Christi spratt till när stolen skrapade mot golvet, det lät som ett dån i tystnaden. Damen segnade ned på den, det såg ut som om hon inte orkade stå på benen. Klockan på byrån tickade högt. Från modern kom inte ett ord. Damen vände sig långsamt mot Christi. Hon var så vacker att Christi knappt kunde andas.

Och det här barnet, sa hon. Christi fick tårar i ögonen, det var något med hennes röst. Det var något som inte stämde med den här damen.

Då tog modern till orda. Orden lät rostiga och främmande, som korta hugg från ett annat ställe i rummet, från taket, från kroken bakom byrån.

Det är *mitt* barn.

Jag vet det, kom det halvkvävt nedifrån pälskragen. Hon la ifrån sig muffen och ett brunt paket och drog långsamt av sig den andra handsken.

Men ni kan väl sätta er, utbrast hon, och nu kunde Christi höra att damen också var rädd. Moderns röst var inte fin längre, hon pratade lite i näsan.

Tack, jag står hellre.

Damen lutade sig djupare över bordet. Modern stod rak som en stolpe, ansiktet var helt utsuddat. Damen satt och strök och strök sina handskar på bordet. Hon avbröt sig ofta och lät osäker, ibland försvann orden helt.

Det var kanske fel av mig att komma, men jag tyckte att jag måste – ja, prata med er. Jag har tänkt så mycket . . . jag vet ju alltsammans.

Nu var det som om modern ryckte till, det kunde också ha varit lågan i lampan som fladdrade till.

Det avslogs – ja, det som vi bad om genom min mans advokat. Jag skulle kanske ha slagit mig till ro med det. Men, men – jag vet inte – om ni har tänkt igenom det här ordentligt. Det kan vara så mycket som spelar in ... för en mor.

Hon la upp händerna på bordet, bredde ut dem. Hon tittade upp, hennes dämpade röst glödde av värme.

Jag förstår verkligen att ni är bitter. Och ... ni förstår ... jag känner mig ju som en tiggare där jag sitter. Jag fick inga barn själv ... det blev inte så. Och så har jag tänkt så mycket på det här – på det här barnet. På Christi, viskade hon.

Christis fingrar famlade hjälplöst på stolens armstöd. Ögonen flackade mellan modern och den främmande. Damen fortsatte i en andäktig ton.

Vi kan ge ert barn allt. Ni borde tänka på ...

Då kom det som korta hugg från väggarna.

Ni får henne inte.

Damen svalde långsamt. Christi måste också svälja.

Kära fröken Sæterbø. Vi vill inte ta ifrån er barnet, förstår ni. Jag vill bara be er att låta mig skicka hit en läkare som kan undersöka henne. Något måste göras för att hon inte ska bli sittande så här för alltid. Utgifterna behöver ni inte tänka på.

Damen talade snabbare nu, liksom rädd att inte få tala till punkt.

Det kanske tar ett år, sedan får ni tillbaka henne frisk. Hon skulle ju ha börjat skolan ...

Modern hade tagit upp saxen från bordet och stod och klippte med den i luften.

Jag har sagt det jag hade att säga, sa hon knappt hörbart och det svepte en iskall vind genom vardagsrummet.

Christi tryckte sig långt ned i stolen och andades huttande genom tänderna.

Damen hade börjat knyta upp snöret på paketet hon hade med sig. Prasslet av papper, tystnaden och det gnisslande ljudet av saxen som modern stod och klippte med gick genom märg och ben på Christi. Hennes ögon hängde oroliga och förtjusta vid paketet. Damen vecklade ut ett blått sammetstyg som glänste i lampskenet. Christis ögon mörknade. Det fanns en svag silverglans i den blå sammeten . . .

Här är i alla fall till en fin klänning till henne, hörde hon damen säga.

En vred tystnad sänkte sig. Modern sa inte ett ord.

Christi kände sig konstig och stel i ansiktet. Ögonen hängde utsvultna vid den blå silverglansen på bordet. Damen tog tyget bort till henne och höll upp det omkring henne. Christi såg upp på henne med sitt bleka, spända ansikte.

Åh, vilket vackert barn, sa damen rörd. Hon har verkligen Henriks ögon, la hon till långsamt. Skulle du vilja ha en sådan klänning? frågade hon.

Christi särade osäkert på läpparna, men sa ingenting. Ögonfransarna darrade och ögonen glittrade med en onaturlig glans och hängde som förtrollade vid den här vackra fina damen vars doft gjorde henne yr. Damens ängsliga händer lekte så ömt med hennes flåtor att det la sig som en gnistrande dimma mellan dem.

Vilket vackert mörkt hår.

En brusten stämma slet sönder den glittrande dimman,
en vild viskning bröt sig lös från rummets mörka skuggor:

Låt barnet vara!

Damens hand gled viljelöst över Christis huvud innan
den släppte.

Men snälla ni. Jag ville ...

Jag är inte snäll. Det är mitt barn.

Damen gick bort från Christi och tog handskarna som
låg på bordet, strök tankfullt över dem. Ett kyligt leende
blandade sig i den varma, bedrövade rösten:

Men ... det är faktiskt inte *bara* ert barn ju ...

Hon är *bara* mitt barn. *Christi har ingen far.*

Det blev mol tyst. Damen tittade ned och slutade stryka sina handskar. Christi såg att hon sjönk ihop. Moderns bröst rörde sig tydligt, och hon höll saxen hårt med båda händerna, som om hon ville slita den i stycken. Damen letade förgäves efter sin näsduk, och torkade sig i ögonen och under näsan med handskarna. Hon stödde sig tungt på stolsryggen och famlade efter muffen. Med ett sårat litet ljud fällde hon ned floret framför ansiktet. Hon talade ned i muffen med en röst som lät förkyld.

Det har begåtts en stor orättvisa mot er, sa hon. Och ni har rätt ... jag är skyldig. Åh Gud, ja, jag är skyldig. Vi är alla skyldiga som bara accepterar ... som ...

Resten försvann i muffen, hennes ansikte drunknade ljudlöst.

Christi hackade tänder. Mörka skuggor syntes under ögonen. Klockan på byrån tickade ångestfyllt.

Moderns stämman hade fått en grå hinna, hon började säga något, men måste harkla sig, sedan sa hon:

Ni kan ta ert tyg med er. Jag har inte bett om något.

Det frasade lite om damens kläder. Christi rörde fingrarna över sammetstyget i knäet utan att våga hålla i det. Det snörde ihop sig i henne när modern ställde sig bredvid och tog det ifrån henne och sköt bort det över bordet. Damen vilade handen lätt på det, med den andra höll hon upp muffen mot ansiktet och ett långt darrande andetag trängde fram ur den. Hela hon skakade. Christi knöt händerna och blundade, hon ville inte se mer, men öronen kunde hon inte stänga så därför såg hon ändå. Hon såg att damen rörde sig mot dörren, sakta och tveksamt. Hon såg att hon stannade och letade efter något i muffen. Så kom hon tillbaka till Christi. En fast och mjukt beslutsam hand öppnade Christis hand och stängde snabbt igen den om en liten papperslapp. Strax efter hörde hon ett halvkvävt adjö borta vid dörren och ett litet muttrande ljud från modern. När hon öppnade ögonen var dörren stängd. Damen var borta. Nu smällde porten . . .

Modern stod kvar där hon stod. Hon pratade till dörren som om det fortfarande stod någon där:

Du skulle tagit ditt tyg med dig! Du . . . Vi saknar varken silke eller sammet. Och hon har till denna dag aldrig blivit bjuden på barnkalas hemma hos Seierstads i Kalfaret.

Plötsligt la hon handen för munnen och gnällde till. Hon satte sig tungt, pannan var hopskrynkad. Hon höll

kvar handen för munnen och gnydde som om hon hade tandvärk. Hon satt där och vaggade och gnällde, medan Christi kramade papperslappen hårt i sin hand. Från lappen, upp genom armen kröp en fråga, det dröjde lite innan hon blev medveten om det. Långsamt öppnade hon handen och vecklade upp lappen.

Med ett litet rop reste sig modern och tog den ur hennes hand. Hon höll sedeln mellan två fingrar och stirrade hatiskt på den.

Grå molntussar dansade framför Christis ögon och hennes mun darrade när modern skrynklade ihop den och öppnade luckan på spisen. Hon blev stående framför den öppna luckan med papperstussen i handen medan ryggen sjönk ihop. Christi kunde höra henne andas. Efter en liten stund vecklade hon ut sedeln med ostadiga händer och strök eftertänksamt på den. Axlarna hängde.

Så stängde hon långsamt luckan igen. Christis uppbragta blick följde henne när hon gick bort till byrån och la sedeln bland pengarna i cigarrlådan som stod där. Hon stod en lång stund med armarna knäppta över lådan och andades tungt. Under de glansiga ögonen glödde en intensiv rodnad.

Christi började känna att hon inte hade fått någon middag. Hon vågade inte säga något. Skräckslagen och medtagen sa hon:

Var den damen dum, mor?

Modern vände på huvudet och såg på henne utan att ändra ställning.

Dum? Åh, nej. Det tror jag inte. Hon menar nog väl,

stackarn. De vill vara snälla, alla av den sorten. De använder sammet när de ska få en annan stackare.

Christi suckade djupt och ensamt. Ingen hade kommit ihåg att ge henne kvällsmat.

Med heta och ivriga fingrar letade hon fram glasskärvan i sidenasken, satte den framför ögonen och lutade sig fram över tyget som låg på bordet.

Den blå silversammeten började gnistra. Den flammade och glittrade och fyllde hela rummet med en blå salighet, den trollade fram gula, lila och röda skuggor, ett stjärnregn av färger i en blå värld som sköljde över henne som en glänsande sammetsvåg. Hon drunknade i en härlighet av blått, blått, blått . . .

TIDIGARE UTGIVNING

Av månsken växer ingenting, 2026

Denna översättning har fått stöd från NORLA

Wahlström & Widstrand
Box 3159 | 103 63 Stockholm
www.wwd.se | info@wwd.se

ISBN 978-91-46-24421-9

COPYRIGHT © Torborg Nedreaas

First published by Aschehoug, 1950

Published in agreement with Oslo Literary Agency

ORIGINALET S TITEL Trylleglasset

ÖVERSÄTTNING Cilla Naumann

OMSLAG Sara R. Acedo

FÖRSTA TRYCKNINGEN

TRYCK ScandBook, EU 2026